ДНЕВНИКЪ

(стенографически)

НА

ОБЛАСТНОТО СЪБРАНИЕ, ЧЕТВЪРТА РЕДОВНА СЕССИЯ

XXXV ЗАСѢДАНИЕ, ВТОРНИКЪ, НА 30 НОЕМВРИЙ 1882 ГОДИНА.

(Начало въ 1½ ч. сл. пладнѣ, подъ Прѣдсѣдателството на г. Г. Груева).

Прѣдсѣд.: (звъни). Засѣданието ся отваря. Г. секретарь ще прочете списъкъ на г-да депутатитѣ.

Секрет.: Гуневъ: (чете списъкътъ).

Прѣдсѣд.: На днешното засѣдание присѫтствуватъ 43 прѣдставители; отсѫтствуватъ съ отпускъ: Величковъ, Герджиковъ, Г. Груевъ, Кесяковъ, Консуловъ, Матакиевъ, Свящ. Тилевъ и Д-ръ Чомаковъ; безъ отпускъ: М. Григорий, М. Папаретъ и Рабинъ Ефенди.

Ще ся прочете протоколътъ отъ миналото засѣдание.

Секр.: Гуневъ: (чете протоколътъ).

Прѣдсѣд.: Има ли да направи нѣкой поправка върху прочетения протоколъ?

К. Калчевъ: Вчера прѣдложението на г. Стамбулова за II засѣдание, бѣше за отъ 7—10, а не до 12 ч. За това прѣдлагамъ да стане поправка въ протокола.

Д-ръ Дагоровъ: Когато вчера ся подложи това прѣдложение, не ся гласува добрѣ, защото гласуваха 27 души и го приемаха 17. За това трѣбва да ся счита не прието това прѣдложение. (Гласове: прие ся).

Прѣдсѣд.: Поправката, по прѣдложението на г. Калчева ся взема въ внимание. Пристѫпяме на дн. рѣдъ: 3-то гласувание на законопроекта за заемъ на земледѣлческитѣ касси. Има ли нѣкой да говори за законопроекта? (Нѣма). Ще стане поименно гласувание.

Секр. Гуневъ: (чете списъкътъ).

Прѣдсѣд.: Резултатътъ отъ поименното гласувание е слѣдующий: гласуватъ 35 души, 32 сѫ „за“, 2 — „противъ“, единъ ся въздържа. Минаваме на II дневенъ рѣдъ: продължение разискването на законопроекта за общинскитѣ пѫтища. Снощи свършихме до 15 чл. Ще продължаваме отъ 16 чл.

Секр. Гуневъ: (чете).

„Чл. 16. Всѣки житель мѫжъ на възрасть отъ 17 до 60 години, който подпада подъ прями даждия, е длъженъ да работи повишно 6 дни (или по малко, споредъ както ся гласува отъ общинский съвѣтъ) въ годината за общината, въ която е записанъ“.

Коммиссията измѣня така: „Всякой житель мжжъ на възрасть отъ 17 до 50 години, който подпада подъ прямитѣ даждия, подлѣжи на повинна работа за общината, въ която е записанъ.“

„Чл. 17. Всѣки житель, глава на семейство, всѣки притяжатель или управитель на едно какво да е заведение, ако има кола, каквато и да е тя, или животно за товарение, за возение, или за ездение, длъжи да ги даде да работатъ повинно 6 дни (или по малко, спорѣдъ както гласува общинский съвѣтъ) въ годината за общината, въ която е записанъ.“

„Чл. 18. Списъцитѣ за повинноститѣ, показани въ двата прѣдидущи членове, ся правятъ за всѣка община отдѣлно и ся провѣряватъ ежегодно отъ бирника на прямитѣ даждия“.

Коммиссията го приема безъ измѣнение.

Д-ръ Стояновичъ: Коммиссията заличава тоя членъ, като отхвърля и втората алинея на чл. 19. Тукъ по погрѣшка е казано, че го приема.

Прѣдсѣд: Има възражение отъ коммиссаята противъ члена, за това трѣбва да ся гласува; които сж за тоя членъ — да станатъ прави. (Меншество).

„Чл. 19. Повинноитѣ дни ся оцѣняватъ въ пари отъ главнитѣ съвѣти. Оцѣнението не може да бжде по малко отъ слѣдующето:

За човѣкъ . . .	3	грошa	златни.
„ конь . . .	4	„	„
„ биволъ . . .	5	„	„
„ волъ . . .	6	„	„
„ муле . . .	3	„	„
„ магаре . . .	2	„	„
„ кола съ 1 конь	6	„	„
„ „ „ 2 коня	8	„	„
„ „ „ волове	7	„	„
„ „ „ биволе	7	„	„

Коммиссията го приема безъ измѣнение.

Г. Караджовъ: Азъ мисля, когато прѣдидущия членъ падна, има причина да ся отхвърли и тоя. Твърдѣ смѣшно ще бжде, ако ся опрѣдѣли колко ще ся плаща. Може би по взаимно съгласие да не вематъ пари. При това, нѣкое село може да ся услови за съвършенно друга плата. На мѣста условията може би да бждатъ по тѣжки. За това да ся отхвърли тоя членъ.

Д-ръ Стояновичъ: Болшинството въ коммиссията прие тоя членъ, като имаше мнѣние, че Глав. съвѣти можатъ да оцѣняватъ спорѣдъ мѣстата. Но, азъ мисля, Глав. съвѣти едва ли ще бждатъ въ таково състояние.

Маджаровъ: Както глѣдамъ, членътъ може да падне, но азъ мисля да направа едно прѣдложение, именно да ся каже, че „повинноститѣ ся опрѣдѣлява отъ общинскитѣ съвѣти“, а не отъ „главнитѣ“. Общината да ся остави свободна да оцѣнява повинноститѣ, тя е въ състояние за това и ще бжде по справедливо тъй, понеже тя знае мѣстнитѣ условия.

Прѣдсѣд.: Подкрѣпя ли ся поправката на г. Маджарова? (Подкрѣпя ся). Които я приематъ — да станатъ прави. (Приема ся).

„Чл. 20. Повинността ся извършва лично или въ пари, спорѣдъ желанието на повинния̀тъ, комуто ся съобщава въ началото на всѣка година. Единъ мѣсецъ слѣдъ това съобщение, той ся призовава на работа и, ако до това врѣме не направи свотъ изборъ, повинността ся изисква въ пари, които ся събиратъ, както и прямитѣ даждия“.

Комиссията приема тоя членъ безъ измѣнение.

Милковски: Предлагамъ да стане измѣнение въ тоя членъ, именно: да ся изисква повинността въ работа, а не въ пари. Може би ще има сиромаси, които не можатъ да плащатъ, а ще искатъ да работатъ.

Г. Груевъ: Има въобще и други предписания тукъ, които никакъ си нѣматъ мѣстото. Азъ не мога да разбера, какъ може да ся каже: Милковски да работи презъ Януарий, Нейчовъ — презъ Февруарий и пр. Това не може да стане. Не е възможно другояче, освѣнъ да ся опрѣдѣли *едно* врѣме, когато трѣбва да ся работи.

Д-ръ Янкуловъ: Азъ ида да подкрѣпя предложението на г. Милковски: отъ бѣднитѣ да ся иска работа, а не пари.

Д. Бояджиевъ: Азъ сподѣлямъ мнѣнието на г. Груева, че трѣбва да ся опрѣдѣли едно врѣме и въ началото на всѣка година. Колкото за мнѣнието на г. Милковски, ще каже, че не трѣбва да мислимъ всички селени за бѣдни, та да нѣма нѣкои да даватъ пари. Колкото за оня, който е бѣденъ, той, щомъ му ся съобщи, ако не отиде първата, ще отиде презъ втората недѣля. По тоя начинъ на бѣднитѣ и нѣма да имъ е тѣжко, като знаятъ че богатитѣ ще плащатъ. За това да си остане тъй членътъ.

Дир. Стамболски: Рѣшението на тоя членъ да остане или не, зависи отъ рѣшението, което ще послѣдва за 29 членъ. Азъ разумѣвамъ, че работата не може да ся почнува, прѣди да ся приготовлява планътъ. Отъ това слѣдва, че опрѣдѣлението за почнуване зависи отъ кондуктора. Ако, прочее, Събранието констатира, една несгодность въ тоя членъ, то може да ся прибави фразата: „като му ся съобщи единъ мѣсецъ прѣди почнуването“.

Д-ръ Янкуловъ: Ще възразя на г. Бояджиева, че именно, както той казва, трѣбва да ся остави безъ поменуване за пари. За това трѣбва да ся приеме тая поправка на г. Милковски.

Ив. Х. Петровъ: Азъ ще подкрѣпя предложението на г-нъ Милковски, само ако ся изложи по другояче. Спорѣдъ мене, никога нѣма да стават случаи за злоупотрѣбления. Щомъ има човекъ да работи, може самъ да плати или да си хване човекъ на мѣстото, като му плати по колкото може да го услови. За това да ся приеме не „съ пари“, а „съ работа“.

Брѣкаловъ: И азъ ще подкрѣпя предложението на г. Милковски. Членътъ е асли малко не вразумителенъ. Но трѣбва и това да ся съобщава единъ мѣсецъ напрѣдъ. Човекъ ако не си направи изборъ въ единъ мѣсецъ: кои дни да работи, трѣбва да му ся наложи щрафъ, или да отиде. И тоя е пжтьтъ, който трѣбва да ся употрѣби. Азъ незная какъ ще отиватъ инакъ да събиратъ пари и казватъ по колко да платятъ.

Г. Груевъ: Ние разискваме и правимъ законъ, дѣто не може да ся приспособи. Г-да, ако имаме желание да направимъ нѣщо, трѣбва да гледаме улесението

за населението. Увѣрявамъ ви, ако оставимъ тъй общинскитѣ пѫтища да сѫ прямо подъ управлението за пѫтищата и други такива — всичко е вѣтъръ. Увѣрявамъ ви още отъ сега, че по тоя начинъ никоя община нѣма да ся подчини. Това трѣбва да ся счита като 2×2=4. Желателно е да ся оставатъ свободни общинитѣ, тѣ знаятъ кога селенитѣ сѫ свободни. Ако остане тъй членътъ, ще остане само на книга тоя законъ. Да приемемъ, прочее, самитѣ общини да рѣшаватъ за врѣмето, а инжинеритѣ само да ръководятъ въ работението. Това може да бѫде. Инакъ всичко е иллюзии. Да отиде кондюкторътъ да пита нѣкого: кога ще си изработишъ пѫтя? Прѣзъ Май, ще му каже, а другъ — прѣзъ Юний. И тъй все ще отлагатъ. За това, г. г., да ся отхвърли тоя членъ, да остане, че общинитѣ си опрѣдѣляватъ врѣмето. Стига само да ся каже на селото: отъ тукъ до тукъ да направите тоя пѫть, ще си извършатъ задължението много хубаво. Инакъ, повтарямъ, всичко е иллюзии.

Прѣдсѣд.: Има възражение за члена, за това ще ся гласува: които сѫ за члена — да станатъ прави. (Пада).

„Чл. 21. Освѣнъ приходитѣ, за които ся говори въ прѣдидущитѣ членове, общинскитѣ пѫтища могѫтъ да ся ползуватъ и отъ случайнитѣ приходи: пособия отъ индустриални заведения, пособия отъ окржжний ковчегъ и прочее“.

Коммиссията залича послѣднята фраза, тъй като тѣзи пособия ся прѣдвиждатъ по горѣ.

В. Нейчовъ: Като падна чл. 20, трѣбва и тоя да ся отхвърли.

Д-ръ Стояновичъ: Коммиссията прие тоя членъ съ измѣнение на послѣдната алинея по съображения прѣдвидени въ 15 чл.; може да ся случи на пѫтя воденица и естественно притѣжательтъ ѝ трѣбва да ся обезщети. Мисля такива случаи можатъ да ся яватъ.

В. Нейчовъ: Слѣдъ тия обяснения отъ г. Доктора азъ приемамъ да остане членътъ.

Прѣдсѣд.: Като нѣма възражение, членътъ ся приема.

Чл. 22 и 23. Коммиссията ги приема безъ изменение.

„Чл. 22. Когато единъ общински пѫть ся поврѣди отъ прѣнасяние по него на произведения, происходящи отъ експлоатации на гори, на рудници, на каменосѣчници и пр. може да ся наложи на притѣжателитѣ или на експлататоритѣ да даватъ особни пособия, количеството на които е съразмѣрно съ направената поврѣда и което ся опрѣдѣля, въ случай на споръ, отъ административнитѣ сѫдилища.

Тѣзи пособия ся урѣждатъ и опрѣдѣлятъ ежегодно и ся плащатъ съ пари или съ повинность, спорѣдъ избора на длъжницитѣ“.

„Чл. 23. главнитѣ съвѣти по прѣдложение на нѣколко отъ членоветѣ му или на префекта, гласуватъ пособия за най-бѣднитѣ общини. Тѣзи пособия могатъ да бѫдатъ за пѫтищата и отъ двѣтѣ категории“.

„Чл. 24. Всяка година управлението на общинскитѣ пѫтища прави списъкъ на всичкитѣ потрѣбности, които трѣова да ся посрѣщнатъ за постройката и поддържката на пѫтищата за голѣмо съобщение, и опрѣдѣля границитѣ, въ които общинитѣ сѫ длъжни да участвуватъ“.

Комиссията прилага слѣдующата фраза: „тоя списъкъ ся прѣпраща на главнитѣ съвѣти.

В. Нейчовъ: Като нѣма цѣль, не зная защо да ся пращатъ на Дирекцията?

Д. Бояджиевъ: И вчера говорихъ, че, споредъ наслѣдната алинея на чл. . . отъ притурката на Орг. Уставъ, това е длъжность на глав. съвѣти. И комиссията направила това, което ѝ диктувалъ Органический Уставъ.

Г. Груевъ: Азъ прѣдлагамъ да ся отхвърли и тоя членъ. Тукъ не ся правятъ исследования, а общински пѫтища. Оставете, прочее, свободни общинитѣ.

Дир. Стамболски: Напрѣдъ казахъ и пакъ ще кажа, че каквото и да е все трѣбва да има управление. Турнете за това кметоветѣ, кехаитѣ — но туй да има.

Прѣдсѣд.: Като има възражение за члена, турамъ на гласуване поправката на комиссията съ члена: които приематъ членътъ така поправенъ — да станатъ прави. (Приема ся).

„Чл. 25. Главнитѣ съвѣти въ Септемврийската си сессия опрѣдѣлятъ окончателно надлѣжната часть за всяка община, която часть въ никой случай неможе да надмине $^2/_3$ отъ приходитѣ на общинскитѣ пѫтища, и гласуватъ бюджета на пѫтищата за голѣмо съобщение, а градскитѣ или старѣйшински съвѣти гласуватъ всѣка година бюджета за обикновенитѣ общински пѫтища, както и надлѣжната часть за пѫтищата отъ голѣмо съобщение. Послѣдний този бюджетъ ся удобрява отъ префекта.

Комиссия го измѣня по слѣдующий начинъ: „Главнитѣ Съвѣти, въ Септемврийската си сессия, при гласуванието бюджета на пѫтищата за голѣмо съобщение, опрѣдѣлятъ окончателно надлѣжната часть за всяка община, съразмѣрна съ численностьта на населението ѝ“.

Г. Груевъ: Тая длъжность да ся натовари на Градскитѣ, а не на Главнитѣ Съвѣти.

Д-ръ Стояновичъ: Азъ не зная до колко градскитѣ съвѣти можатъ да ся мѣсатъ въ тия работи.

Прѣдсѣд.: Турамъ на гласуване поправката на комиссията: които сж за нея и за члена заедно — да станатъ прави. (Болшинство).

„Чл. 26. Въ случай че казанитѣ съвѣти не гласуватъ нужднитѣ приходи, префекта може, върху рапорта на управлението на общинскитѣ пѫтища, да ги впише отъ себѣ си, като ся придържа, разумѣва ся, въ границитѣ на налозитѣ прѣдвидени въ настоящий законъ“.

Комиссията го приема безъ измѣнение. (Приема ся.)

„Отдѣлъ III. Извършване на работитѣ. Чл. 27. Работитѣ на пѫтищата за голѣмо съобщение ся извършватъ по заповѣдъ на префекта; а работитѣ на обикновенитѣ общински пѫтища — по заповѣдъ на кмета. Въ и въ двата случая подъ непосрѣдственийтъ надзоръ на управлението на общинскитѣ пѫтища.

Никоя заповѣдь не може да ся даде, никое рѣшение неможе да ся земе безъ писменно позволение отъ агентитѣ на управлението на общинскитѣ пѫтища. Ако безъ знанието на тия агенти е станала нѣкоя разноска, този който я отпустналъ, префектъ или кметъ, е лично отговоренъ“.

Комиссията го приема безъ измѣнение.

Г. Груевъ: Ние много бързаме въ гласуването на тоя законо-проектъ, но трѣбва да знаемъ какво правимъ. Повтарямъ, г да, че ако оставимъ инжинеритѣ да опрѣдѣляватъ врѣмето нищо нѣма да стане. Трѣбва да оставимъ сами общинитѣ да си избиратъ врѣме. Азъ моля послѣдната алинея да ся унищожи.

Дир. Стамболски: Азъ вѣрвамъ Събранието ще види за нуждно, че трѣбва поне единъ човекъ да има, да показва що и какъ ще вършатъ.

Бракаловъ: Азъ вѣрвамъ тогава, че ще ся каратъ селенитѣ да работатъ тъкмо тогава, когато иматъ свои налѣжащи работи. Нищо по добро отъ прѣдложението да ся исхвърли послѣдната алинея.

Прѣдсѣд.: Има ли прѣдложение г. Груевъ?

Г. Груевъ: Да ся заличи послѣднята часть на първата алинея, именно отъ думата „кметътъ“. Да ся заличи и втората алинея цѣла.

Прѣдсѣд.: Подкрѣпя ли ся това прѣдложение на г. Груева? (Подкрѣпя ся). Които го приематъ—да станатъ прави. (Приема ся. Приема ся и останалата часть на членътъ.) (Приема ся).

„Чл. 28. Никой податенъ не може да ся накара да работи повече отъ три повинни дни парѣдъ. За това всѣки повиненъ длъжи да работи два пѫти по три дни нарѣдъ въ растояние най-малко на три мѣсеца, освѣнъ ако би повиннийтъ да склони и да поиска измѣнение на това правило“ (Приема ся).

„Чл. 29. Кмета свиква повиннитѣ по поискването на агентитѣ отъ управлението на общинскитѣ пѫтища. Работитѣ ся надзиратъ отъ общинскитѣ кантоняери, или пакъ, ако такива нѣма, отъ надзиратели назначени отъ казаното управление“.

Коммиссията го приема безъ измѣнение.

Г. Груевъ: И тоя членъ трѣбва да ся отхвърли, като ся отхвърли отъ 27 оная фраза. (Пада членътъ).

„Чл. 30. Разноскитѣ ся отпущатъ по заповѣдь на кмета за обикновеннитѣ об щински пѫтища, а по заповѣдь на префекта, за пѫтищата отъ голѣмо съобщение. Въ случай че единъ кметъ откаже отпущането на разноски дѣйствително и законно направени, префекта може, съ съгласното мнѣние на управлението на общинскитѣ пѫтища, да отпустне по длъжность разноскитѣ“.

Коммиссията приема тоя членъ безъ измѣнение.

Г. Груевъ: Дѣйствително ще ставатъ такива разноски, но и кметоветѣ, спор. О. У., можатъ d'office да расхвърлятъ на селото. Префектътъ има право да вписва това въ бюджета на една община. Прѣдлагамъ да ся заличи фразата: „съ съгласното мнѣние на управлението на общинскитѣ пѫтища“. (Приема ся).

„Отдѣлъ IV. Съставъ на управлението на общинскитѣ пѫтища. Чл. 31. Управлението на общинскитѣ пѫтища ся повѣрява на агентитѣ на мостоветѣ и шоссетата“.

Коммиссията прѣдлага да ся каже, вмѣсто на агентитѣ на мостоветѣ и пр., *на Областнитѣ инжинери.*

Д-ръ Планински: Азъ прѣдлагамъ послѣднята часть на члена, именно: „агентитѣ на мостоветѣ“, да ся замѣсти съ „окржжнитѣ инжинери и коммиссии“. (Приема ся).

„Чл. 32. Въ всѣки дапартаментъ има единъ инжинеринъ и двама кондуктори, а въ всяка околия има по единъ кондукторъ. Числото на пикеритѣ бива спорѣдъ нуждитѣ на работитѣ“.

Коммиссията приема съ намалявание на кондукторитѣ отъ 2 на *единъ*.

Г. Груевъ: Нѣма нужда да ся опрѣдѣлява колко инжинери трѣбватъ. Прѣдлагамъ да ся отхвьрли тоя членъ. (Гласове: съгласни.)

Дир. Стамболски: Въ чл. 31 като ся казва, че пѫтищата ся повѣряватъ на окр. коммисии и като въ чл. 32 заличимъ числото имъ, ще каже, че не искаме сѫществуванието на инжинеритѣ.

Д-ръ Хаканов ъ: Азъ съмъ съгласенъ съ прѣдложението на г. Груева и моля Събранието да отхвьрли тоя членъ. (Отхвьрля ся членътъ.)

„Чл. 33, Заплатитѣ на инжинеритѣ, кондукторитѣ и пикеритѣ, които служатъ по Областнитѣ мостове и шоссета, сѫврѣменно и въ управлението на общинскитѣ пѫтища, ся опрѣдѣлятъ отъ единъ публично-административенъ правилникъ.

Управлението на общинскитѣ пѫтища получава $^{3}/_{10}$ отъ жалованието си отъ бюджета на пѫтищата за голѣмо съобщение.

Коммиссията измѣнява чл. 33 тъй: „Заплатитѣ на инжинеритѣ, кондукторитѣ и пикеритѣ служащи по Областнитѣ мостове и шоссета, сѫвременно и въ управлението на общинскитѣ пѫтища, ся опрѣдѣлява отъ закона за заплатитѣ на чиновницитѣ. Половината отъ тѣзи разноски теглятъ Окржжн. ковчези“.

В. Нейчовъ: Знаемъ че Глав. Сѫвѣти опрѣдѣлятъ заплатитѣ, та нѣма нужда да фигурира тукъ тоя членъ. (Пада членътъ).

„Чл. 34. Кантонеритѣ на общинскитѣ пѫтища ся плащатъ отъ кассата на пѫтищата, въ които тѣ служатъ“.

Коммиссията го измѣня по слѣдующий начинъ: „Общинитѣ си назначаватъ пазачи за своитѣ пѫтища и имъ плащатъ за службата“.

„Чл. 35. Освѣнъ постоянnитѣ агенти може да ся употрѣбятъ и приврѣменни агенти, надзиратели и пр., споредъ нуждата на службата. Тѣзи разни агенти ся плащатъ отъ фондоветѣ на работитѣ, въ които тѣ зематъ участие“.

В. Нейчовъ: И тоя членъ е излишенъ, прѣдлагамъ да ся отхвьрли. (Отхвьрля ся.)

„Чл. 36. Подробноститѣ на приспособлението на настоящий законъ, както и тѣзи за постройката, поправката на общинскитѣ пѫтища, ще ся уредятъ съ единъ правилникъ, изработенъ отъ Дирекцията на Земледѣлието, Търговията и Общитѣ Сгради“.

Коммиссията го приема безъ измѣнение. (Приема ся.)

Прѣдсѣд.: 2-то разисквание на тоя законо-проектъ ся свьршва.

(Гласове: отпускъ).

Прѣдсѣд.: (звьни). Давамъ 10 минути отпускъ.

Слѣдъ отпускъ.

Прѣдсѣд.: (звьни). Засѣданието ся открива. Ще ся прочетатъ съобщения.

№ 3668.

„Господине Прѣдсѣдателю,

Получихъ писмото Ви отъ 20 текущий Ноемврий и радвамъ ся, гдѣто Уважаемото Областно Събрание е поглѣднало отъ сѫщата точка на зрѣние, каквото азъ на въпросътъ за правото на Генералъ-Губернаторътъ да мѣсти сѫдиитѣ, когато го

би изискала службата или интересътъ на страната. — Колкото до мнѣнието на Постояннийтъ Комитетъ, за което ся кассае въ горѣказаното Ви писмо, ако това мнѣние ще ся дава отъ Постояннийтъ Комитетъ, въ смисльта посочена отъ чл. 107 на Органическийтъ Уставъ, азъ нѣмамъ що да възразя на това.

Приемете, и пр.

Генералъ-Губернаторъ:
(Подп.) **А. Богориди.**
Началникъ на Канцелярията:
(Подп.) Ж. Павлитовъ".

№ 3669.

„Господине Прѣдсѣдателю,

Приключенъ въ настоящето ми, имамъ честьта да прѣдстава на одобрѣнието на Уважаемото Областно Събрание единъ законопроектъ, приготвенъ отъ Господинъ Директорътъ на Правосѫдието, съ цѣль да ся съкрати на тридесѣть и единъ день срокътъ за подаване на въззивна жалба противъ рѣшенията на Окрѫжнитѣ Граждански Сѫдилища по Областьта.

Приемете, и пр.

Генералъ-Губернаторъ:
(Подп.) **А. Богориди.**
Началникъ на Канцелярията:
(Подп.) Ж. Павлитовъ".

Д. Стамбуловъ: Азъ прѣдлагамъ законопроектътъ за срока за апелъ да ся приеме за *бързъ*, да ся прати на коммиссията и часъ по скоро да го разглѣда и да стане първото му гласуване още днесь. Причината на това ми прѣдложение всѣки налучва, че има лица на които интересятѣ стрдатъ.

Милковски: Щѣхъ да кажа сѫщото, което и г. Стамбуловъ. Подкрѣпямъ прѣдложението му и моля Събранието да проводи по скоро тоя законопроектъ на коммиссията.

Прѣдсѣд.: Има ли възражение за това прѣдложение? (Нѣма). Иска ли нѣкой да говори за първото гласуване на проекта? (Нѣма). Които приематъ по начало законопроектътъ — да станатъ прави. (Приема ся).

Д-ръ Хаканов: Завчера Обл. Събрание взе едно рѣшение, относително прѣмѣстването на сѫдиитѣ. Прие ся да става мѣстенето по съгласието на Пост. Комитетъ. Сега г. Глав. Управитель пише, че нѣма нищо противъ това, стига да става по чл. 107.

Азъ мисля не бѣше тъй работата.

За туй писмото да ся тури да ся разисква въ идущето засѣдание, понеже тукъ излиза смѣсването на правата. Да ся разясни добрѣ въпросътъ и да ся отговори на г. Глав. Управитель, че не е тъй, както пише, а напротивъ рѣшението на Събранието е—прѣмѣстването на сѫдиитѣ да става по съгласие на Пост. Ком.

Воденчаровъ: Г-да, нѣма какво да разискваме по тоя въпросъ, прѣдложението на г. Караджова е запазено. Тамъ ся казва че Глав. Управитель ще взема не *съгласието* на Пост. Комитетъ, а неговото *мнѣние*. Това е рѣшението ни.

В. Нейчовъ: Г-да, криво или право рѣшили сме, но ако ся повръщаме пакъ на въпроса, както прѣдлага г-нъ Хаковъ, ще каже да изгубимъ още два дена врѣме.

Г. Груевъ: Въпросътъ, г-да, тукъ не ся отнася до прѣмѣстването на сждитѣ, но до тълкуването, което може да има нашето рѣшение. Рѣшението е съобщено на г. Глав. Управитель, и той го разумѣва другояче. Значи, една разность ако съществува въ тълкуването, трѣбва Областното Събрание да я заличи, за да не остави въ несъгласие правителството и Пост. Комитетъ.

Д. Бояджиевъ: (Караджовъ: Азъ искахъ думата и мой е рѣдътъ — да ме прощавате вие.) Напротивъ, азъ я искахъ по прѣди.

Прѣдсѣдательтъ: Моля, много заплашване не трѣбва. (Караджовъ: много хатърджилъкъ не ще). Споредъ вжтр. правилникъ прѣдсѣдательтъ дава думата По рѣда сж Бояджиевъ, Милковски и послѣ Караджовъ.

Д. Бояджиевъ: Азъ мисля, прѣдложението на г. Караджова бѣше съ *съгласното мнѣние* на Пост. Комитетъ. И 107 чл. казва, че той дава своето съгласие. Прочее, Глав. Управитель трѣбва да има *съгласното мнѣние* на Постоянийтъ Комитетъ. (Прѣдсѣд: Моля, не ся кассае за тълкуването на члена). Ако Събранието не приеме таково тълкуване, тогава да ся тури въпросътъ на повторно разискване.

Милковски: Азъ ще прѣдложа да минемъ на дн. рѣдъ. Ние вече взехме едно рѣшение и не можемъ да ся повръщаме.

Г. Караджовъ: Въпросътъ е ясенъ, г-да. Завчера ся доде до едно тълкуване на 255 чл. на Органически Уставъ, и Събранието, като неможеше да откаже, призна, че сждитѣ можатъ да ся мѣстатъ. Напр. човѣкъ произведенъ сждия и назначенъ въ Пловдивското сждилище, не значи, че той е заковапъ тука и не може да ся мѣсти. Не може само да му ся отнеме службата, без прѣдвиденитѣ въ О. Уставъ причини. Както казахъ Върховното Сждилище ся намира сега въ еврейската махала, ако правителството поиска да го прѣмѣсти, не значи че не може, като ся каже, че то трѣбва да сжди тамъ въ боклука. Прочее, въпросътъ е рѣшенъ и не можемъ да ся повръщаме. Утрѣ, може би, 5 6 души ще кажатъ за едно днешно рѣшение, че е лошо и че трѣбва да ся развали. То е лошъ прецедентъ. Подкрѣпямъ прѣдложението на г. Милковски и моля Обл. Събрание да мине на дн. рѣдъ.

Д ръ Стояновичъ: И азъ съмъ на мнѣние да ся остави безъ слѣдствие това писмо. Прѣдложението на г. Караджова е прието, вже ся едно рѣшение по него и всичко това стои въ протоколитѣ: които искатъ да видатъ и тълкуването му, тамъ го има.

Г Груевъ: Г-да, може да ся каже, че въпросътъ за мѣстенето на сждитѣ е рѣшенъ. Обаче не ся кассае работата до самия въпросъ. Тукъ ся кассае именно: какъ ся разумѣва оная часть отъ прѣдложението на г-на Караджова: *Гл. Управ., като взема мнѣнието на Пост. Коммитетъ.* Да ли ся разумѣва тукъ, че като вземе водитѣжь мнѣнието му за едни сждии, послѣ нѣма нужда отъ него, или всѣкога ще трѣбва да иска такъво? Въ чл. 29 на 11 притурка отъ Орг. Уставъ казва (чете): Ще каже, тукъ мнѣнието на Пост. Коммитетъ е задължително. По тия назначения не е мислимо, споредъ разума на тоя членъ, да ставатъ безъ да ся иска прѣдварително мнѣнието на Пост. Коммитетъ. Другояче ще каже, че прѣд-

ставений списъкъ съ трима кандидати за назначенье сждия на нѣкое сждилище, послѣ на втория день да не ся пита, ако ся прѣмѣсти тоя сждия. А, спорѣдъ мене, трѣбва да остане разумѣтъ на 29 чл., защото кандидатитѣ не ся прѣдставятъ само за форма. Тъй и когато сж назначени сждии, когато ся прѣмѣстватъ трѣбва да ся взема сжщо мнѣнието на Пост. Коммитетъ. Инакъ, ся нарушава духътъ на чл. 29.

Д. Стамбуловъ: Г-да! завчера, когато рѣшихме тоя въпросъ, исказахме ся всички за него. Зехме рѣшение, че може да става прѣмѣствание на сждиитѣ. При това рѣшихме, щото то да ся държи въ нѣкакво ограничение, сир. да не става никакъвъ произволъ отъ страна на правителството. Добрѣ напомни г. Груевъ, какъ става назначението на сждиитѣ. Ако не признаемъ това, значи да унищожимъ едно право на Пост. Коммитетъ. Да кажемъ, че на Пост. Коммитетъ не трѣбва да ся иска мнѣнието всѣки пѫть, то е равносилно съ мисльта, Пост. Коммитетъ да не функционира. Всѣки знае какви въпроси изникватъ мѣжду Пост. Коммитетъ и правителството и какъ ся окончаватъ. Затова и прѣдложението да минемъ на дн. рѣдъ е прѣждеврѣменно: трѣбва напрѣдъ да рѣшимъ и отговоримъ, че Областното Събрание разбира своето рѣшение въ такъва смисъль, че трѣбва да ся иска съгласието на Постоянний Коммитетъ. Инакъ, ще дадемъ поводъ на разни прѣтълкувания. Трѣбва да ся защити правото на Пост. Коммитетъ.

Бракаловъ: Нека, г-да, да кажа и азъ нѣколко думи по тоя въпросъ. Г. Груевъ смѣсва тукъ кандидатитѣ съ назначенитѣ. Орг. Уставъ дава право да ся прѣкарватъ кандидатитѣ прѣзъ една улица — пѫть за назначението на сждиитѣ, като казва, че по напрѣдъ Директорътъ прѣдставя трима кандидати, отъ които Пост. Коммитетъ заличава единъ и Глав. Управитель ще прѣчисти единъ и третий ся облича въ сждейска форма. И това е само за сждиитѣ у Върховнот, и Окржжнитѣ Сждилища. Сега това ся случва и съ другитѣ: началницитѣ и чиновницитѣ въ Гл. Съвѣти избиратъ ся нѣколко кандидати и слѣдватъ да прѣдставятъ такива. Тѣ дохождатъ до Гл. Управитель, приематъ назначение, само той които намира за нужно. Слѣдователно, той не пита Глав. Съвѣтъ когато ще смѣни нѣкои отъ членоветѣ му. Отъ тукъ излиза, че въ избирание на лицата, които ся прѣдставятъ прѣдъ Пост. Коммитетъ, не значи, че ся назначаватъ сждии окончателни. Тѣ ся само кандидати назначаватъ. Глав. Управитель има пълна власть, пряма, произволна както когато размѣстява. Слѣдователно, Глав. Управитель е въ правото си да размѣства сждиитѣ и да глѣда сждии или кандидати по волята си или по съображение. Това рѣшение взето, стрѣска нѣкои кадии. Но това прието веднъжъ, не мога да видя причини да ся повдига въпросътъ изново и да ся отлага за разискване. Още една нощь като прѣспимъ, може би ще ся увеличи още повече съ незрѣлость това наше рѣшение. Азъ прѣдлагамъ да си минемъ на дн. рѣдъ.

К. Калчовъ: Когато, г-да, сжществува тъмна мисъль въ едно нѣщо, не е възможно да не стават прѣтълкувания. Но тукъ неможе да ся приведе тоя случай. Събранието има св ето рѣшение, има и тълкуванието му. Завчера мнозина говориха различно. Но рѣшението е, че Глав. Управитель *не иска*, а *взема* съгласното мнѣние на Пост. Коммитетъ. Това е вече ясно. Ако ся прочете сега прѣдложението, нѣма защо да разискваме напраздно.

Ив. Х. Петровъ: Г. Груевъ ни цитира 29 чл., но азъ ще моля да ся обърне добрѣ внимание на него. Директорътъ прѣдставя списъкътъ за кандидатитѣ и Пост. Коммитетъ нѣма друго право, освѣнъ да заличава, които иска отъ тѣхъ. Значи, той нѣма никаква инициатива въ случая. Щомъ той нѣма такъва за кандидатитѣ, сѫщото е и за смѣнението имъ, или и за прѣмѣстването имъ. Щомъ му ся прѣдстави списъкъ съ кандидати, той трѣбва да заличи единъ отъ тримата, и щомъ му ся прѣдстави рапортъ мотивиранъ за прѣмѣстване на еди кои сѫдии, той трѣбва да ся съгласи. Ако не ся съгласи, не значи, че Глав. Управитель неможе да прѣмѣсти тия сѫдии. Глав. Управитель има това право. Пост. Коммитетъ не е инициаторъ. Г. Груевъ трѣбва да вникне добрѣ въ смисъла, на тоя членъ и, струва ми ся, той е справедливъ и ще признае.

Г. Груевъ: Г-да, тукъ трѣбва да ся разясни оная часть на прѣдложението, която казва: „*съ мнѣнието на Пост. Ком.*“ То е въ интересъ на Събранието да рѣши това. (Гласове: Това е рѣшено). Азъ, като сѫдия, г-да, може би имамъ повече интересъ да бѫде тъй както разумѣватъ нѣкои, но, като имамъ прѣдъ видъ законътъ, не мога да ся съглася. Лъже ся г. Петровъ, ако мисли, че за всички сѫдии изведнъжъ ся прѣдставя списъкъ. Напротивъ—за всички отдѣлно. Ако искаме да запазимъ прѣдписанието на закона, то е тъй. Ако пакъ искаме да отворимъ вратата на произволитѣ, то е друго. Законодателитѣ сѫ прѣдвидѣли това въ членъ 29 за гаранция; правителството за всѣки отдѣленъ случай не може да направи нѣщо, безъ съгласието на Пост. Коммитетъ.

Милковски: Азъ незная защо си губимъ врѣмето по тълкуването напразно. Завчера 5 прѣдложения имаше и отъ тѣхъ едно ся прие, което има и тълкуването си. Азъ прѣдлагамъ да минемъ на дн. рѣдъ.

Ив. Х. Петровъ: Жалъ ми е, че г. Груевъ не рачи да ся съгласи. Щомъ Директорътъ прѣдстави списъкътъ на трима кандидати, има ли право Пост. Ком. да каже: повръщамъ тия кандидати? Той има само мнѣние. Той неможе да каже: не тамъ да ся прѣмѣсти, а тамъ тоя и тоя. Азъ обръщамъ вниманието на г-на Груева, да признае правото. (Смѣхъ).

Прѣдсѣд.: Има прѣдложение отъ Д-ра Хаканова, да ся отложи тоя въпросъ за идущето засѣдание. подкрѣпя ли ся? (Подкрѣпя ся). Които сѫ за него — да станатъ. (Приема ся). Минаваме на дн. рѣдъ, който е: разискване на законопроекта за вакуфскитѣ имоти.

Воденичаровъ: Азъ мисля, на първия дн. р. имаме законопроектъ за горитѣ, а не тоя за вакуфитѣ. Въ всѣки случай прѣдлагамъ да ся измѣни дн. р.: да имаме напрѣдъ законопроектъ за горитѣ. (Гласове: съгласни).

Прѣдсѣд.: Има ли възражение за туй прѣдложение: (Нѣма). Ще ся разисква законопроектътъ за горитѣ.

В. Нейчовъ: Г-да, азъ мисля, прѣдметътъ на законопроектътъ за горитѣ е именно да ся регламентира начинътъ за експлоатацията на горитѣ. И азъ ся чудя сега още, защо една глава да бѫде приета и първа въ проекта, когато тя полага нѣкои правила за доказване собственостьта на горитѣ. Това е, г-да, работа на процедурата. Всичката тая глава трѣбва да ся заличи отъ тука. Или пакъ да ся приеме слѣдующата поправка на чл. 2-ий.

„Частно лице и лице морално или юридическо, притѣжающе право на пълна собственность върху една гора, трѣбва да докаже това право чрѣзъ автентични документи, или чрѣзъ всѣко друго срѣдство дозволено отъ законътъ“.

Не е нужно да казвамъ, какво ся разбира подъ име *частно лице* —лице particulier — подъ персона юридическа ся разбира: дружество търговско, земледѣлско и пр.

К. Калчовъ: Азъ мисля нѣма кой да възрази на това прѣдложение, което е сжщето почт. както и чл. втори въ проекта. Цѣлта му е, че ся показватъ срѣдства за доказване право на пълно притѣжание на собственността.

Г. Груевъ: Ще подкрѣпя прѣдложението на г. Нейчова, ако приеме една поправка въ него, именно да ся каже въ послѣднята часть на прѣдложението: да докаже „чрѣзъ всѣко срѣдство дозволено отъ закона, че ималъ своето пълно право на притѣжание“.

В. Нейчовъ: И азъ разбирамъ тъй, че ималъ *пълно право*, инакъ не разбирамъ.

Гр. Караджовъ: И азъ ще ся съглася съ прѣдложението на г. Нейчова, за да ся даде възможность на общинитѣ чрѣзъ всѣко срѣдство да доказватъ своитѣ права. И вчера ся говори и много за тоя проектъ и за цѣлта му. Не трѣбва да има цѣль проектътъ да придобие повече гори на правителството, но цѣлта да му е да тури единъ контролъ на горитѣ за да не ся опустошаватъ. За това прѣдложението на г. Нейчова не противоречи съ цѣлта на проекта, какъвто ся изисква, то е въ интересъ и на населението. Г-да, съ тия драконски мѣрки, които ся прѣдписватъ въ първата глава, ще ограничимъ населението до толкова, щото ще направимъ да ся явятъ повече хърсузи. Ще оставимъ населението да отива да ся моли на Барона Хирша за гора. За това трѣбва да ся направи законъ такъвъ, който да дава извѣстни права да ся ползуватъ всички отъ горитѣ, като ся държатъ и горитѣ подъ контролъ за експлоатацията както прилича. Азъ не разбирамъ, че може да сжществува намѣрение да ся присвоятъ всички гори отъ правителството. Ние трѣбва да знаемъ положението си, ние сме Източна Румелия. Да ся търсятъ граници за гора на една община не е възможно; всѣка община не знае освѣнъ да ни каже селото *въ удута* на своя топракъ има гора. Или има гора въ тоя топракъ. Сега какъ ще ся иска доказателство на селото? Споредъ тоя законъ може би една гора да ся счита правителственна, но и то може ли да докаже? Значи, цѣлта на тоя проектъ трѣбва да бжде само да ся турятъ горитѣ подъ единъ режимъ правиленъ, единъ рѣдъ за сѣчението и развъжданието на горитѣ. Не е цѣль да ся обогати правителството, и населението да ся осиромаши. Настоящето правителство може да бжде съ населението, но, може би, да ни ся нахлуе такъво, щото да глѣда да унищожи всѣко право на населението и да заложи всички гори. Тогава какво ще стане? Ще видимъ, че Баронъ Хиршовци ще налагатъ каквото искатъ. Като подкрѣпямъ мнѣнието на г. Нейчова, въ сжщото врѣме права въззивъ на патриотическитѣ чувства на всѣки прѣдставитель да глѣда при гласуванието на тоя законопроектъ да има тая идея, за това до нѣкадѣ съмъ съгласенъ първата глава и да ся отхвърли.

Прѣдсѣд.: Г. Нейчовъ приема ли доправката на Г. Груевъ? (Нейчовъ: Азъ мисля, нѣма половинъ право, та да ся каже *пълно право*. Разбирамъ все едно). Ще туря на гласуване прѣдложението на г. Нейчова.

Минковъ: Не е още врѣме да ся гласува прѣложението. Прѣдложението на г. Нейчова бѣше да ся отхвърли цѣлата глава, а ако не ся приеме туй, тогава да ся приеме прѣдложението му за чл. 2. (Прѣдсѣд: Имате думата за прѣдложението). Споредъ първата глава ся глѣда стремление да ся придобиятъ всички гори на правителството, когато ни ся казва, че единственно за съхранение и развъждание на горитѣ е цѣлта на проекта. Споредъ моето мнѣние, най добро е да ся отхвърли цѣлата глава и да ся приеме само прѣдложението на г. Нейчова.

Прѣдсѣд.: Има прѣдложение отъ г. Нейчова, подкрѣпя ли ся? (Подкрѣпя ся). Които сж за него — да станатъ прави. (Приема ся).

Ив. Х. Петровъ: Тоя членъ, г да, е съвършенно несправедливъ и срамно ще бѫде, ако го приемемъ. Тукъ ся глѣда да ся състави режимъ за подвеждание подъ него на всички гори, а по край туй ся прѣдлагатъ нѣкои формалности за изискване документи отъ коммиссия. И тая коммиссия може да каже на една община, тия документи не сж законни и горитѣ не сж твои и свършено. Азъ моля да ся отхвърли тоя членъ. Това е срамъ.

Дир. Стамболски: Г. Котленский депутатъ трѣбва да прочете по доле сѫщий членъ и щеше да види, че дѣйствията на коммиссията ся узаконявать съ Публ. Адм. Правилникъ.

Ив. Х. Петровъ: Пакъ ще кажа, че ще бѫде срамъ, ако приемемъ тоя членъ, защото макаръ да има Публ. Адм. Правилникъ за дѣйствията на коммиссията, пакъ тя ще бѫде подъ вѣдомството на Дирекцията. О. У. посвѣщава право на общинитѣ, и тѣ ся сѫдятъ прѣдъ сѫдилища, а не прѣдъ коммиссия. Дирекцията имъ отнима това право.

Наумовъ: Чухме много горѣщи думи отъ г. Котленския депутатъ, отправени въ защита на населението. Азъ много обичамъ да слушамъ такива горѣщи думи. Но работата е, че имаме нѣкои депутати, които, подъ булото на патриотизма, глѣдатъ да прокаратъ покровителство повече, защото иматъ свои лѣсове, това ги кара да говоратъ горѣщо за населението. Въ тоя законъ, впрочемъ, влизатъ повече членове отъ коммиссията, а не отъ Дирекцията, та и г. Иванчо Х Петровъ нѣма право да бламира правителството. Това сж членове отъ коммиссията. А какво ся изисква отъ коммиссията съ тоя 3-й чл.? Иска да улесни сѫдилищата, защото инакъ всичкитѣ процесси би трѣбвало да останатъ настрана, а да ся глѣдатъ ония само за горитѣ. Това е невъзможно. И, въ сѫщность, каква ще бѫде длъжностьта на тая коммиссия. Тя ще прѣгл жда документитѣ, които ще ѝ ся прѣдставятъ. Ще регистрира законитѣ. Нѣкои сѫмнителни ще изучава. Които нѣматъ документи, ако до извѣстенъ срокъ не ги изнамѣратъ, остава по сѫдебенъ начинъ да ся докажатъ, чие е правото на притѣжание, като ся прѣдоставятъ срѣдства за доказателства на претендентитѣ споредъ по горния членъ. Ето всичко. Азъ моля Събранието да приеме тоя членъ безъ страхъ, защото именно коммиссията най вече е гледала да даде всѣка възможна гаранция за правата на общинитѣ.

К. Калчовъ: Азъ просто неразбирамъ защо ся говори толко и защо става тълкуване. Чл. 79 отъ . . . притурка на Орган. Уставъ казва, че Директора на земледѣлието и пр. съставя списъкъ на всички гори. . . . .

А какъ ще стане това когато трѣбватъ срѣдства, врѣме? Затова е тая коммиссия, тя по една процедура, въ продължение на 2 год., ще извърши всичко това. Не може да съществува тука страхъ, че коммиссията ще има съдебни атрибуции. Тя ще работи по полюбовенъ начинъ и за улѣснение на самото население. Коммиссията като прѣглѣда едни дѣла, ако нѣкои останатъ незадоволни, никой не имъ отнима правото да ся отнесатъ до съдилищата.

В. Нейчовъ: Г-да, като премаме тоя членъ, трѣбва да имаме убѣждение, че повече общини или нарѣдко общини нѣматъ документи. И ако ся принудатъ тѣ да си доставатъ документи една година не ще бѫде достаточенъ срокъ. И какво ще стане тогава? Всичко ще остане пакъ на съдилищата. Не трѣбва да си правимъ иллюзии, че коммиссията ще свърши нѣшо: тя само пари ще взема. Истина, тур. правителство имало законъ, който давалъ право на притѣжание гори съ документи, но то съ сабя въ ржка завладѣвало и харизвало кому и както му ся щело. Сега, прочее, малко сж онния притѣжатели, които иматъ документи за гори. Не е неумѣстно да кажемъ, че всички нѣматъ. Трѣбва, слѣдователно, нашето правителство да ся занимае по хубаво съ тоя въпросъ, да прави рѣшения законни и справедливи. Така трѣбва да ся тури населението въ добра почва когато ся изисква отъ него да казва своитѣ владѣния. За това, мисля, достойно ще бѫде Събранието да отхвърли тоя членъ.

Бракаловъ: Г-да! Азъ ще поговора безъ да взема позволение отъ прѣдговорившия, който каза, че ние прокарваме своитѣ взглядове за лична полза. Г-да, ние ся събираме тукъ да разискваме закони. Ако тоя г-нъ билъ въ коммиссията, която прѣглѣждала настоящий законо-проектъ, и искалъ да ся забѣлежи въ аналитѣ за законодатель, трѣбваше да бѫде по просвѣтенъ и въ отговоритѣ си по освѣтленъ, а не само съ джасни — прьсни (смѣхъ) и да си позволява да доказва, че човекъ не заслужава въ една камара да глѣда на въпроситѣ отъ точка зрѣние на личенъ интересъ. Тукъ всѣки може да говори както може да мисли за единъ въпросъ. Ако нѣкой г-нъ отъ частни възрѣния ся водилъ като разисквалъ тукъ, на оня който казва това азъ мога да припиша много почастни възрѣния въ неговитѣ разисквания. Разбирамъ, като депутати, трѣбва да разискваме съвѣстно, да не би като ся боримъ противъ нѣкои елементи, да ударимъ кракъ на населението; но, разбирамъ сжщо, че за единъ въпросъ може да има всѣки мнѣние по своему. Може да прѣдлага за единъ въпросъ да ся отхвърли или не, като мисли, че е врѣдителенъ или полѣзенъ. Г-нъ прѣдговоривший каза какво ще върши коммиссията съ документитѣ, и по неговитѣ взгляди тя е много необходима и въ полза на населението. Но азъ ще кажа, че не трѣбва да ся оставатъ общинигѣ или частнитѣ лица-притѣжатели, на расположение на една произволна коммиссия, каквато ще бѫде тя, която ще отнима авторитетътъ на съдилищата и като прѣглѣжда документитѣ, да казва това е твое или не. Не разбирамъ тоя г нъ, защо, като е билъ и той въ коммиссията, която прѣглѣждала законопроекта, желае да ся приеме всичко по ком миссията? Ако не ся приеме всѣки ще бѫде подозрителенъ въ лични интереси.

Азъ моля Събранието да отхвърли тоя членъ, защото недостойно ще бѫде да унищожаваме правата на населението и да отиваме противъ Орган. Уставъ.

Дир. Стамболски: Г-нъ Бракаловъ оспорцава коммиссията че, постановлявала нѣщо противъ Орган. Уставъ. Ако г. Бракаловъ прочете 486 чл. на Орган. Уставъ ще види, че коммиссията, която прѣдвижда 3 чл. на проекта, трѣбва да ся състави, за да опише недвижимитѣ имоти, принадлѣжащи на различни общества. Слѣдователно, съставянието на такъва коммиссия за описание на горитѣ не е противозаконно.

Ив. Х. Петровъ: (Гласове: колко пѫти говорите!) Само двѣ думи. Много ми е жално, че г. Наумовъ, безъ да разумѣва, казва, че еди кой говори горѣщи думи отъ страсть. Г-да, ако е да говора като частно лице, азъ ще бѫда много по строгъ отъ г-на Наумова въ случая, но когато говоримъ за правата на общинитѣ, мисля не е достойно да си допущаме лекость.

Наумовъ: Виждамъ че г. Иванчо Х. Петровъ дойде въ съзнание, като на прѣдъ прѣдставяше това нѣщо за срамъ, а сега исказва противно мнѣние. Колко за г. Бракалова ще кажа, че той ма клевети въ едно-друго, но не му завиждамъ — той на това е способенъ. (Смѣхъ) За да оправдая членътъ на коммиссията не искамъ да турна кракъ на населението само защото съмъ биль въ тая коммиссия. Не съмъ и да гарантирамъ правителството, нито съмъ му защитникъ. Азъ казвамъ: прѣдъ видъ на сѫществующия законъ въ насъ, който е задлъжителенъ; прѣдъ видъ на члена отъ Орган. Уставъ, когото цитира г. Директоръ, — дава ся възможность на правителството, чрѣзъ една коммиссия, да приведе въ извѣстность всички недвижими имоти, както и горитѣ. И тая възможность не я дава нашата коммиссия по своитѣ възгрѣния, но я даватъ самитѣ законодатели на Орг. Уставъ. Г. Бракаловъ самъ не отказва, мисля, че грѣбва да стане прѣглѣдъ за гова, но, казва, трѣбвало да стане туй сѫдебнимъ образомъ, — чрѣзъ сѫдилищата. Значи, правителството трѣбва да назначи още 6 души адвокати въ 6 тѣхъ департамента, за да теглятъ на сѫдъ обществата, манастиритѣ и пр., да доказватъ правото си на притѣжание. Само по тоя начинъ билъ законний пѫтъ. — Азъ моля да ся гласува и да ся свърши.

(Гласове: Исчерпанъ).

Прѣдсѣд.: Има прѣдложение отъ г. Петрова да ся отхвърли тоя членъ.

Д-ръ Янкуловъ: Глѣдамъ, че приближава да ся гласува тоя членъ и, дѣйствително, трѣбва вече да ся гласува, защото въпросътъ доста ся разясни. Обаче трѣбва тукъ да ся обърне внимание още на едно нѣщо. До сега, г-да, всичкото население ся наслаждаваше avec provision при голѣма щедрость и сега изведнажъ ще го туримъ въ голѣмо ограничение. Има, както знаете, между нашитѣ общини толко слаби, сиромашки, щото всѣки день глѣдаме хора отъ тѣхъ да ся оплакватъ на тогова, на оногова за помощь. Питамъ, такива общини съ какви срѣдства мислите ще ся улѣснявятъ за да водятъ давния толко врѣме? При това, вземете прѣдъ видъ, г-да, че въпросътъ за документи, особенно за общински гори, е мжченъ; сложенъ сж го направили самитѣ бивши власти въ областьта. Той ще прѣдизвика силна борба. За това поне срокътъ за доказание право на притѣжание да бѫде по дълъгъ. Една година е кратъкъ съвсѣмъ. Ще има хора да отидатъ да търсатъ

документитѣ си въ Цариградъ. Вѣрвамъ, ще ся съгласите, че трѣбва повече врѣме, отколко една година. За това азъ прѣдлагамъ да ся продължи срокътъ до 3 год. (Гласове: много е). Не е много, поне на двѣ години да бѫде.

Прѣдсѣд.: Подкрѣпя ли ся тая поправка на г. Янкулова? (Подкрѣпя ся.) Които приематъ чл. 3 съ тая поправка — да станатъ прави. (Приема ся.)

„Чл. 4. Дирекцията на Земледѣлието, Търговията и Общитѣ Сгради, водима отъ резултатътъ на приложението на членъ 3, ще състави списъка на Областнитѣ общински и обществени гори, които трѣбва да ся подложатъ на горский уредъ".

„Чл. 5. Разграничението и прѣдѣлението между Областнитѣ гори и съпрѣдѣлнитѣ притѣжания, може да ся изисква било отъ горското управление, било отъ съпрѣдѣлнитѣ притѣжатели по обикновенийтъ пѫть.

Обаче разглѣдването на отдѣленъ искъ за разграничение ся спира, ако горското управление заяви, че вѫтрѣ въ два мѣсеца ще пристѫпи къмъ разглѣждането на гората".

„Чл. 6. Когато има да ся прѣдприеме общо разграничение и прѣдѣление на една Областна гора, това ся извѣстява прѣди два мѣсеца, чрѣзъ едно постановление на Префекта, което ще ся публикува и залѣпя въ съсѣднитѣ общини и съобщи въ мѣстожителството на съпрѣдѣлнитѣ притѣжатели или въ мѣстожителство на наемницитѣ, пѫдаритѣ или настойницитѣ на притѣжанията имъ. Слѣдъ тоя срокъ, инспектора на съотвѣтствующий горский отдѣлъ ще пристѫпи къмъ разграничението, безъ да ся гледа присѫтствуватъ, или не, съпрѣдѣлнитѣ притѣжатели".

„Чл. 7. Протоколътъ за разграничението ще ся вложи незабавно въ писалището на префектурата и на началника на надлѣжната околия. Префектътъ ще извѣсти това съ едно постановление, обнародвано и залѣпено въ съсѣднитѣ общини. Извѣстенитѣ можатъ да взематъ съобщение отъ вложений протоколъ и да направятъ опозиция въ продължение на шесть мѣсеца отъ деньтъ на обнародването.

Въ сѫщий срокъ Частний Съвѣтъ на Главний Управитель ся произнася дали потвърдява или не напълно, или отъ части, протокола на разграничението. Това ся обнародва по сѫщий начинъ, както става и за протокола".

„Чл. 8. Като истече тоя срокъ, ако правителството не е отказало потвърждението си, или ако съпрѣдѣлнитѣ притѣжатели не сѫ повдигнали нѣкое оспорване противъ протокола на разграничението, то ще ся счита окончателно. Инспектора на надлѣжний горски отдѣлъ ще пристѫпи къмъ разграничаването въ присѫтствие на интересующитѣ ся страни, които за тая цѣль ще ся призоватъ чрѣзъ постановление на Префекта и по начинъ показанъ въ чл. 6".

„Чл. 9. Въ случай на оспорявания, повдигнати било въ врѣме на разграничението, било послѣдствие на опозиция отъ съпрѣдѣлнитѣ притѣжатели въ показанний отъ чл. 7 срокъ, тия оспорявания ще ся подпасятъ отъ интересующитѣ ся страни на надлѣжнитѣ сѫдилища, и разграничаването ще ся спира до рѣшението имъ".

„Чл. 10. Когато разграничението стане чрѣзъ просто разпрѣдѣление, разноскитѣ ся теглятъ изобщо; а ако то стане чрѣзъ обкопи, тие ще ся направятъ съ разноски на страната, която е поискала това".

„Глава II. Горско управление. Чл. 11. Горското управление е отъ вѣдомството на Дирекцията на Земледѣлието, на Търговията и Общитѣ Сгради.

Персонелътъ на това управление, което влиза въ отдѣлъ̀ъ на земледѣлието и търговията, съставлявать:

а) Единъ главенъ Инспекторъ (инжинеръ) на горитѣ.

б) Горски инспектори, числото на които ще ся опрѣдѣли въ бюджета.

в) Отъ горски агенти споредъ подраздѣлението на горскитѣ отдѣли.

г) Нуждното число горски пазачи“.

„Чл. 12. Главний инспекторъ и горскитѣ надзиратели трѣбва да бждатъ специалисти.

Горскитѣ агенти ся пробиратъ измѣжду по-вѣщитѣ по работата лица, които да знаятъ да четатъ, пишатъ и смѣтатъ свободно. За горски пазачи ся прѣдпочитатъ лица, които сж запознати съ мѣстноститѣ и които знаятъ да четатъ“.

„Чл. 13. Длъжностьта на Главний Инспекторъ е да прави потрѣбни разпорѣждания за испълнение на настоящий законъ и за турание въ дѣйствие всичкитѣ мѣрки, които ся прѣдоставятъ на негово усмотрение; да дава нуждитѣ наставления на подвѣдомственнитѣ си; да изучва и прилага условията за съхранението и улучшението на горитѣ, и въобще да върши всичко, което впада въ длъжноститѣ на Главний Инспекторъ на горитѣ.

Горскитѣ Инспектори испълняватъ прѣдписанията на своитѣ началници, даватъ заповѣди и наставления на подвѣдомственнитѣ си, прѣдставляватъ горското управление прѣдъ властитѣ за всичкитѣ мѣрки, гдѣто става нуждно тѣхното съдѣйствие.

Длъжноститѣ на горскитѣ агенти съотвѣтствуватъ на онния на горскитѣ инспектори спрямо тѣхнитѣ началници и подчинени и спрямо надлѣжнитѣ околийски власти.

Горскитѣ пазачи испълняватъ заповѣдитѣ на своитѣ началници и всичкитѣ мѣрки, които законътъ и началницитѣ имъ прѣдписватъ по службата“.

„Чл. 14. Всичкитѣ служби по горското управление сж несъвмѣстими съ други правителственни служби“.

„Чл. 15. Всички служащи на горското управление даватъ клѣтва и гаранция; тѣ носятъ особенна униформа и оржжие“.

„Чл. 16. Общинитѣ, обществата и частнитѣ лица ся грижатъ за варденнето на горитѣ си чрѣзъ избрани, поставени и потвърдени отъ самитѣ тѣхъ, горски пазачи, които, за да встжпятъ въ длъжностьта, трѣбва да ся потвърдатъ споредъ законътъ за селската полиция, отъ околийский началникъ и при това да дадатъ клѣтва че ще служатъ съвѣстно и вѣрно; тѣ ся намиратъ подъ надзорътъ на Областнитѣ горски инспектори и агенти. Ако общинитѣ, обществата, или частнитѣ лица не направятъ това, то правителството постава изискуемото число горски пазачи за смѣтка на притежателитѣ на горитѣ“.

„Чл. 17. Заплатитѣ на служащитѣ по Областнитѣ гори ся опрѣдѣлятъ отъ законътъ за заплатитѣ на чиновницитѣ въ Областьта“.

„Чл. 18. Никой чиновникъ отъ горското управление не може да прави търговия съ дървенъ материалъ, нито да упражнява посрѣдственно или непосрѣдственно

нѣкаква индустрия, гдѣто дървенъ материалъ ся употрѣблява, нито да държи гостоприемница или кръчма, подъ наказание на исключване".

„Чл. 19. Служащитѣ отъ горското управление сж отговорни за щетитѣ и злоупотрѣбленията извършени отъ тѣхъ, или происходящи отъ тѣхната немарливость и несъвѣстно испълнение на длъжноститѣ имъ и навличатъ наказанията прѣдвидени въ настоящий и наказателний законъ".

„Глава III. За експлоатацията на горитѣ. Чл. 20. Горското управление, водимо отъ показанията на науката и мѣстнитѣ обстоятелства, опрѣдѣлява най-сгодната система на експлоатация за всѣка гора. Отъ всичкитѣ способи на отглѣдване и сѣчение, прѣдпочитани сж — за смоловитѣ и за всички дървета, които невъзникватъ отъ издънки *семоникътъ* (traitement en futtaies), а за дървета, които възникватъ отъ издънки *саморасликътъ* (retementen taillis)".

(Краятъ на настоящий дневникъ липсува, за това ся прѣкъсва до тукъ.)

Прѣдсѣдатель: **Георги Груевъ**

Подпрѣдсѣдатели: Д-ръ Янкуловъ, Юруковъ

Секретари: Гуневъ, Пеневъ